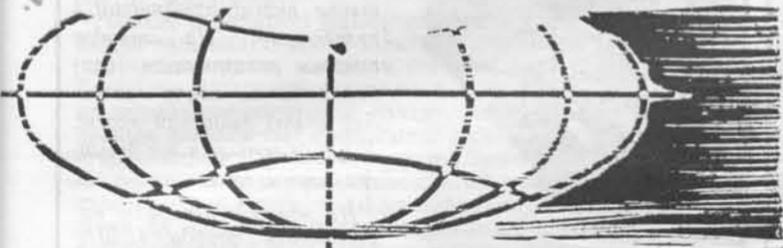

Голас Прадзімы

ВЫДАННЕ БЕЛАРУСКАГА ТАВАРЫСТВА
ПА КУЛЬТУРНЫХ СУВЯЗЯХ З СУАЙЧЫННІКАМІ ЗА РУБЯЖОМ

№ 6 (861). Люты 1965 г.
Цана 2 кап.

Чалавек вышэйшай фармацы

21 студзеня 1924 года памёр Уладзімір Ільіч Ленін. Усё чалавецтва было засмучана гэтай цяжкай стратай. Нават рэакцыя вымушана была прызнаць веліч Леніна.

Увесь зарубежны друк у тыя жалобныя дні пісаў аб Леніне. Ніжэй мы друкуем вытрымкі з некаторых газет таго часу.

● Францыя

Газета «Пёплэ»: «Яшчэ не прыйшоў час меркаваць аб дзейнасці гэтага чалавека, які, бясспрэчна, зойме першае месца ў сучаснай гісторыі. Як бы мы ні ацэньвалі ролю бальшавікоў у міжнародным рабочым руху, мы схіляемся перад Леніным як чалавекам, глыбока перакананым і ў маральных адносінах незаплямленым».

● Германія

«Дойчэ Тагес-цайтунг» у нумары ад 23 студзеня 1924 года падкрэслівае «звышчалавечую працаздольнасць Леніна» і ацэньвае яго як выключную асобу, дзякуючы якой усе савецкія рэспублікі аб'ядналіся ў адзіны саюз. Газета адзначае: «Ленін належыць да тых каласальных фігур чалавецтва, дзеянні якіх пакідаюць пазнак на сямі глыбокія сляды».

«Мюнхнер пост» піша: «Ленін быў самым выдатным палітычным дзеячом сучаснасці».

«Рэйнішэ цайтунг»: «Сацыялісты і рабочыя свету страцілі свайго мысліцеля, свайго прарока, які валодаў выключнай воляй і жалезнай энергіяй. Усе думкі Леніна і яго высакароднае сэрца праследавалі адну мэту — вызваленне рабочага класа».

● Італія

«Аванці», нумар ад 24 студзеня 1924 года: «...Смерць Леніна — цяжкая страта для Расіі, цяжкая страта для ўсяго пралетарыяту. Расійскі пралетарыят страціў вялікага правадыра, які ўмеў спалучаць тэорыю і практыку і заўсёды знаходзіць выхад з цяжкага становішча ў адпаведнасці з інтарэсамі пралетарыяту». У нумары ад 29 студзеня 1924 года «Аванці» пісала: «...Пралетарыят усяго свету ў думках пераносіцца ў Маскву, схіляючыся перад геніем, які ўзняў паўстанне і перамог у барацьбе за інтарэсы рабочых».

● ЗША

Старэйшы правадыр амерыканскіх сацыялістаў Юджын Дэбс сказаў:

«Я лічу Леніна вышэй усіх еўрапейскіх дзяржаўных дзеячоў. Ён быў беззапаветна адданы рускаму народу, і смерць яго выклікала цяжарам дзяржаўных клопатаў, якімі ён быў загрузан. Гісторыя адвядзе яму, несумненна, адно з першых месцаў. У памяці наступных пакаленняў Ленін застаецца як найвялікшы дзяржаўны чалавек, як светлая гераічная асоба, як змагар за праўду і свабоду працоўнага народа».

● Англія

«Дэйлі геральд» у нумары ад 23 студзеня 1924 года піша, што «Ленін узвышаецца ў гісторыі як калос, асабліва ў параўнанні з яго сучаснікамі. Яго велічнасць заключаецца ў спалучэнні жалезнай волі з глыбокімі ведамі і здзіўляючым пачуццём рэальнасці. У шэрагу ўсіх гістарычных фігур ён вылучаецца як найвялікшы прадстаўнік, найвялікшы правадыр рабочага руху і наогул як адзін з найвялікшых правадыроў народаў за ўвесь час гісторыі». «Жалоба, якая ахапіла Расію, — заключае газета, — гэта жалоба не па Старшыні Саўнаркома, а па Ільічу, сябру працоўных мас і пралетарыяту».

Газета «Таймс», нумар ад 23 студзеня 1924 года: «...Ленін — гэта бальшавізм, бальшавізм — гэта Ленін. Ленін — гэта велізарная сіла, якую цяжка нават вымерыць звычайнымі меркамі, уплыў якога цяжка ўлічыць. Ленін быў сілай, якая адчувалася ўсюды, ва ўсім свеце: ён быў, калі можна так сказаць, звышчалавекам, чалавек асабліва, вышэйшай фармацыі».

● Турцыя

Газета «Ікдаі» ў нумары ад 28 студзеня 1924 года піша: «Канчатковую думку аб Леніне вынесе гісторыя. Аднак ужо цяпер мы павінны прызнаць, што Ленін адзін з самых моцных розумаў і самых шчырых дзеячоў гісторыі. Ленін сваім жыццём даказаў, што яго справядліва можна назваць найвялікшым калосам рэвалюцыі».

● Швецыя

Газета «Палтыкен»: «Ленін з'яўляецца дынамітам усёй рускай рэвалюцыі, душой новага ладу». У той жа газеце ў нумары ад 25 студзеня стаггольмскі бургамістр піша:

«Ленін — першы ў сусветнай гісторыі дзяржаўны дзеяч, які прыйшоўшы да ўлады, бачыў задачу ў барацьбе за інтарэсы ўсяго чалавецтва, у чым шукаў таксама шлях да трывалага шчасця рэдзімы. Ленін узяў рускі народ на незвычайна высокі ўзровень. У гэтым заслуга Леніна перад усім чалавецтвам».

● Фінляндыя

«Арбейтэрбладэт»: «З Леніным знік чалавек мацнейшай волі, адна з буйнейшых асоб у гісторыі чалавецтва».

Ул. І. Ленін на Краснай плошчы ў час дэманстрацыі 1 Мая 1919 года.

Адна з фінскіх газет у нумары ад 26 студзеня 1924 года піша: «Нават праціўнікі павінны прызнаць заслугі Леніна, які па-майстэрску здолеў вывесці краіну з неверагодна цяжкіх умоў. Буйнейшай пераагай Леніна з'явілася глыбокае веданне ім рускага народа, які пранікся да яго бязмежнай павагай і горача палюбіў яго. Пад кіраўніцтвам Леніна камуністы выключна хутка справіліся з велізарнымі цяжкасцямі».

● Манголія

Адна з газет заўважае: «Мы ведаем, што са смерцю Ільіча знікла ад нас толькі тое, што было ў ім смяротнага. Ідзі, якія яго натхнялі, справа, ім створаная, не загінуць, а будуць жыць і расці да таго часу, пакуль аб'яднаецца ў адзін саюз пралетарыят усіх краін і ўзніме над зямным шарам чырвоны сцяг камунізма».

● Японія

Газеты ўсіх напрамкаў, якія выйшлі ў першыя дні жалобы па Леніну, прызнаюць у ім буйнейшую фігуру не толькі сучаснасці, але і ўсёй сусветнай гісторыі. Газеты адзначаюць, што «агульная лінія палітыкі, устаноўленая Леніным, не можа змяніцца, таму што найвялікшы практычны розум Леніна накіраваў яе ў правільнае русла».

Партыя і Ленін —
дваіня братня,
аднолькава іх
маці-гісторыя
ацэніць.
Мы гаворым — Ленін,
разумеем —
партыя,
мы гаворым —
партыя,
разумеем —
Ленін.
Ул. МАЯКОУСКІ,

ПРЫБЫТАК — СОРАК МІЛЬЯРДАЎ

Сацыялістычная прамысловасць заснавана на гаспадарчым разліку. Гэта значыць, што кожнае прадпрыемства павіна быць рэнтабельным. Маючы на ўвазе не нажыву пэўных асоб, а задавальненне патрабаванняў усяго народа, наша прамысловасць не можа выканаць гэту задачу без пастаяннага накіслення прыбытку.

Прыбытак прамысловасці — адна з важнейшых крыніц фінансавання народнай гаспадаркі. З гэтай крыніцы зэрпаюцца сродкі для будаўніцтва, для павышэння зароботнай платы рабочых і служачых і павелічэння грамадскіх фондаў на адукацыю, ахову здароўя, сацыяльнае страхаванне і сацыяльнае забеспячэнне, фізічную культуру.

У Дзяржаўным бюджэце СССР на 1965 год адлічэнні ад прыбытку складуць 31,6 мільярда рублёў, або амаль 32 працэнты даходаў. Прыбыткі нашай прамысловасці няспынна растуць. Калі, напрыклад, у 1940 годзе яны склалі 1,7 мільярда рублёў, дык у 1962 годзе 16,6 мільярда рублёў. Гэта — пераканаўчае сведчанне вялікіх магчымасцей сацыялістычнай эканомікі.

Далёка не ўсё прыбытак, які атрымліваюць прамысловыя прадпрыемствы, адлічваецца ў бюджэт. У 1965 годзе з 40 мільярдаў рублёў прыбытку звыш 8,4 мільярда рублёў пакідаюцца ў рас-

параджэнні прадпрыемстваў і гаспадарчых арганізацый. Яны выкарыстоўваюцца для далейшага развіцця вытворчасці, уздыму матэрыяльнага дабрабыту і паліпшэння культурнага абслугоўвання працоўных прадпрыемстваў. Значныя сумы з гэтых сродкаў вылучаюцца, напрыклад, у фонд прадпрыемства і размяркоўваюцца дырэкцыяй на згодзе з прафсаюзнымі арганізацыямі на збудаванне жылля — звыш планаў дзяржаўнага жыллёвага будаўніцтва, на пакупку пецёвак у санаторыі і дамы адпачынку, на грашовыя прэміі рабочым і служачым, на адпачынак дзяцей і г. д.

Сур'ёзнае значэнне мае і ўстаноўлены ўрадам новы парадак фінансавых узаемаадносін паміж саўгасамі і дзяржаўным бюджэтам. 42 працэнты атрыманы саўгасам прыбыткаў застаюцца цяпер у распараджэнні гаспадаркі. Што ўяўляе сабой гэты парадак на практыцы, відаць на прыкладзе рысасаўгаса «Чырвонаярмейскі» Краснадарскага краю. Гэта гаспадарка намерцела атрымаць у 1965 годзе 2 мільёны рублёў прыбытку замест 1 мільёна рублёў у мінулым годзе, што дасць ёй права пакінуць на развіццё вытворчасці і павышэнне дабрабыту рабочых прыкладна 840 тысяч рублёў.

Я. УШАРЭНКА,
АДН.

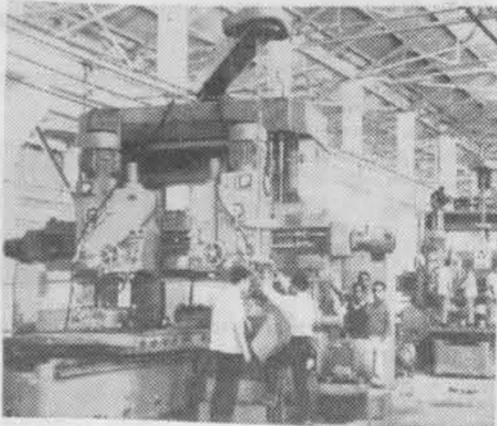
ВАРШАВА. Рука невядомага савецкага воіна адключыла ток у калючым дроце агарожы Асвенцімскага канцэнтрацыйнага лагера. Гэта было 20 год назад, 27 студзеня 1945 года. Перад вачыма воінаў-вызваліцеляў прадсталі 7 000 знясіленых вязняў, у тым ліку 180 дзяцей. За чатыры гады на гэтай «фабрыцы смерці» было забіта, спалена, знішчана газам або загінута ад голаду 4 мільёны чалавек.

Назва «Асвенцім» — сінонім жудасных злачынстваў фашызму супраць чалавецтва. Увесь свет быў узрушан страшэннай праўдай аб Асвенціме. Але суровае пакаранне панесла толькі невялікая частка забойцаў. Большасць з 6 000 злачынцаў Асвенціма, чые рукі абліты крывёю невінаватых людзей, працягвае знаходзіцца на волі ў Заходняй Германіі. Яны карыстаюцца падтрымкай бонскіх улад, з нецярплівасцю чакаюць абяцанага ў маі спынення судовага праследвання за «даўнасцю часу».

МАГАДЗІША. На магадзішскім аэрадроме прызямліўся савецкі павятраны лайнер «АН-10», які даставіў спецыяльным рэйсам у Самалійскую Рэспубліку дзве тоны медыкаменту. Гэта падарунак Савецкага таварыства Чырвонага Крыжа і Чырвонага Паўмесяца ўраду Самалі, прадстаўлены ў фонд дапамогі пацярпеўшаму ад засухі насельніцтву Самалі.

КАІР. У порт Александрыя прыбыў з Адэсы параход «Хелуан». На яго борце чарговая партыя будаўнічых матэрыялаў і абсталявання, прызначаных для будаўніцтва лініі электраперадач Асуан — Каір — Александрыя. Гэта лінія будзецца ў адпаведнасці з савецка-егіпецкім пагадненнем аб эканамічным і тэхнічным супрацоўніцтве. Агульная даўжыня будучай электралініі звыш 2 000 кіламетраў. Яна злучыць Асуанскую ГЭС з буйнейшымі эканамічнымі цэнтрамі краіны.

ДЭЛІ. У 15-ю гадавіну Рэспублікі Індыі мова хіндзі стала афіцыйнай на ўсёй тэрыторыі краіны. Англійская мова, аднак, таксама будзе працягваць выкарыстоўвацца для ўсіх афіцыйных мэт.

У горадзе Дурганур (Індыя) з дапамогай Савецкага Саюза і пры ўдзеле савецкіх спецыялістаў пабудаваны завод горнашахтнага абсталявання, які будзе вырабляць урубавыя машыны, пагрузчыкі, транспарцеры і іншае абсталяванне.

На Лідскім камбінаце харчовых канцэнтратаў выпускаюць шмат разнастайных прадуктаў, у тым ліку канцэнтраты і з кукурузы. За іх прыгатаваннем і сфатаграфаваны гэтыя работніцы.

Для зборкі БелАЗаў

Нарошчвае магутнасці Беларускі аўтазавод. Дзяржаўная камісія падпісала акт аб здачы ў эксплуатацыю новага вытворчага корпуса, у якім зманціраван галоўны канвеер для зборкі гіганцкіх БелАЗаў. Дастаткова сказаць, што рухомыя канструкцыі гэтага ўнікальнага збудавання важаць каля 500 тон. Канвеер абслугоўваюць тры дваццацітонныя маставыя краны, рад кран-бэлэек. Рабочыя месцы зборчыкаў аснашчаны аўтаматычным, пневматычным і электрычным інструментам.

Зроблена ў Мінску

У самых аддаленых кутках нашай краіны і далёка за яе межамі вядома прадукцыя Мінскага радыёзавода. Калектыў прадпрыемства змагаецца за павышэнне якасці прыёмнікаў і тэлевізараў. На заводзе шырока разгарнулася спарборніцтва за здачу вырабаў толькі выдатнай якасці. У яго ўключыліся ўсе брыгады, змены, цэхі.

На здымку: перадавы настрайшчык завода І. ШАКУН за рэгуляроўкай радыёпрыёмніка.

Фота Ул. ЛУПЕЙКІ.

За год—два гарады

Будынкi, якія ўводзіць у строй у гэтым годзе ў Беларусі, па сваёй плошчы роўны жыллому фонду гарадоў Гродна і Брэста, разам узятых. Побач з вялікім будаўніцтвам жылля ўводзяцца школы на пяцьдзесят тысяч навучэнцаў, карпусы ішэці інстытутаў, многа кінатэатраў, бальніц.

Трыкатажны гігант Палесся

У Пінску пачаліся падрыхтоўчыя работы да будаўніцтва трыкатажнага камбіната. Па сваёй магутнасці ён зойме адно з першых месц у Еўропе сярод прадпрыемстваў падобнага роду. Трыкатажны гігант Палесся аб'яднае прадзільную фабрыку на 50 тысяч верацён, вязальную, швейную і іншыя вытворчасці. Плошча галоўнага корпуса — звыш 86 тысяч квадратных метраў. Камбінат разлічаны на выпуск 12 мільёнаў касцюмаў, кофточак, жакетаў і джэмпераў з сумесі шэрсці з лэйсанам, а таксама аб'ёмнай пражы з валакна нітрон.

Скрэперы высокай надзейнасці

Масавы выпуск самаходных скрэпераў-гігантаў высокай надзейнасці наладзіў калектыў Магілёўскага завода пад'ёмна-транспартнага абсталявання імя Кірава. Новая машына мае гадавы гарантыйны безрамонтны тэрмін эксплуатацыі. Гэта ўдвая больш у параўнанні з даўгавечнасцю такіх скрэпераў ранейшага выпуску. Паспех забяспечылі канструкцыйныя ўдасканаленні. Большасць вузлоў і дэталей скрэпера значна ўзмоцнена.

Юбілей школы

Святочна выглядае ў гэтыя дні сярэдняя школа № 1 горада Магілёва. Калектыў настаўнікаў і вучняў адзначае стагоддзе яе існавання. Вялікую і цікавую работу ў школе праводзіць краязнаўчы гурток. Яго ўдзельнікі сабралі каштоўныя матэрыялы аб школе і яе вучнях. Вучні 7-га класа Аляксандра Фралова (злева), Людміла Бужачова, Валерыя Трафімаў і настаўніца гісторыі Яўгенія Міхайлаўна Фралова аформілі альбомы, у якіх расказваецца аб подзвігах магілёўскіх падпольшчыкаў у гады Вялікай Айчыннай вайны.

Фота Н. ЖАЛУДОВІЧА.

ПРАТЭСТ ПАСТАЯННАГА ПРАДСТАЎНІЦТВА БССР ПРЫ ААН

НЬЮ-ІОРК. Сакратарыят Арганізацыі Аб'яднаных Нацый распаўсюдзіў сярод дэлегацый сесіі Генеральнай Асамблеі даклад, у якім змяшчаецца самавольнае сцвярдженне аб тым, што 16 дзяржаў — членаў ААН, у тым ліку Савецкі Саюз, Беларуская ССР і Украінская ССР, «павіны разглядацца як пратэрмінаваныя на 17 студзеня 1965 года ўплату сваіх узносаў Арганізацыі Аб'яднаных Нацый на сумы, што перавышаюць належачыя з іх па размеркаванню ўзносаў за два папярэднія гады».

У сувязі з гэтым пастаяннае прадстаўніцтва Беларускай ССР накіравала пісьмо генеральнаму сакратару ААН У Тану, якое распаўсюджана як афіцыйны дакумент Генеральнай Асамблеі. У пісьме заяўляецца

рашучы пратэст супраць выпушчанага дакумента, у якім аднабакова, з амерыканскіх пазіцый, трактуецца пытанне аб фінансаванні так званых аперацый ААН у Конга і на Сярэднім Усходзе. Спраба ўзваліць на плечы Арганізацыі Аб'яднаных Нацый каласальныя расходы, звязаныя з агрэсіўнымі дзеяннямі імперыялістычных дзяржаў у Конга і на Сярэднім Усходзе, адпавядае інтарэсам тых дзяржаў, якія імкнучыся сарваць нармальную работу сесіі Генеральнай Асамблеі, штучна ствараюць так званы фінансавы крызіс у ААН.

Наперакор неабгрунтаваным сцвярдженням даклада за Беларускай ССР няма ніякай запазычанасці. Усе свае фінансавыя абавязальствы ў адносінах да ААН, заснаваныя на Статуце ААН, яна выканала поўнацю.

ДЛЯ ТЕХ, КТО НЕ ЧИТАЕТ
ПО-БЕЛОРУССКИ

Урадам ФРГ аб'яўлена аб яго рашэнні спыніць з мая 1965 года судовае праследаванне нацысцкіх ваенных злачынцаў пад выглядам «сканчэння тэрміну даўнасці» ўчыненых ім злачынстваў. Пры гэтым урад ФРГ спасылаецца на цяпер дзеючы ў ФРГ крымінальны кодэкс 1871 года, якім прадугледжваецца максімальны тэрмін даўнасці злачынства ў 20 гадоў.

Такім чынам, афіцыйныя колы Бона вырашылі прыраўняць жудасныя злачынствы гітлераўскіх катаў супраць міру і чалавечнасці да звычайных крымінальных злачынстваў, караемых па кодэксу мінулага стагоддзя.

Але ці можна апраўдаць і забыць тое, што ў Бухенвальдзе, Дахау, Майданеку, Маутхаўзене, Заксенхаўзене, Асвенціме, Араненбургу, Трэблінцы, Трасцянец і іншых лагерах смерці гітлераўскія каты знішчылі мільёны ні ў чым не вінаватых людзей, у тым ліку старых і дзяцей, ці можна забыць тысячы разбураных гарадоў і спаленых сёл і іншыя зверствы гітлераўскіх злачынцаў?

Толькі ў Беларусі фашысцкія каты ў час другой сусветнай вайны знішчылі звыш 2 мільёнаў 200 тысяч мірных жыхароў і ваеннапалонных, насільна сагналі на катаржныя работы ў Германію 380 тысяч чалавек, з якіх многія тысячы загінулі ад знясільнасці, голаду, хвароб і здэкаў. Гэтыя жудасныя злачынствы фашысцкіх забойцаў, якія імкнуліся знішчыць цэлыя народы, не могуць, зразумела, быць прыроўнены да звычайных крымінальных злачынстваў, і, значыць, не павінна быць і гутаркі аб ужыванні тэрміну даўнасці ў адносінах да нацысцкіх злачынцаў. Кожнага ваеннага злачынцу, які ўдзельнічаў у гэтых злачынствах або мае дачыненне да іх, павінна напаткаць заслужанае суровае пакаранне.

Прынцып абавязковага пакарання ваенных злачынцаў атрымаў прызнанне ў міжнародным праве і замацаван, у прыватнасці, у такіх важных документах, як: Дэкларацыя аб пакаранні за злачынствы, ўчыненыя ў час вайны ад 13 студзеня 1942 года, Дэкларацыя 1943 года аб адказнасці гітлераўцаў за ўчыненыя зверствы, Дэкларацыя аб паражэнні Германіі, Пагадненне аб некаторых дадатковых патрабаваннях да Германіі, Патсдамскія пагадненні, Статут Міжнароднага трыбунала, Закон № 10 Кантрольнага савета ў Германіі аб пакаранні нацысцкіх ваенных злачынцаў. Ва ўказаных документах выкладзены патрабаванні аб адшуканні, перадачы ў рукі праваўладдзя і пакаранні ваенных злачынцаў або тых, хто ўдзельнічаў у планаванні і ажыццяўленні нацысцкіх мерапрыемстваў па знішчэнні народаў. І не выпадкова, што ў гэтых документах не прадугледжваюцца тэрміны даўнасці за ўчыненыя злачынствы.

13 лютага 1946 года на прапанове дэлегацыі Беларускай ССР і сесія Генеральнай Асамблеі ААН прыняла рэзалюцыю аб выдачы і пакаранні ваенных злачынцаў, якая рэкамендавала ўсім членам Арганізацыі Аб'яднаных Нацый і заклікала ўрады дзяржаў, якія не з'яўляюцца членамі ААН, прыняць неадкладна меры для таго, каб ваенныя злачынцы былі арыштаваны і высланы ў тую краіну, дзе яны ўчынілі свае жудасныя дзеянні, для суда і пакарання, згодна з законам гэтых краін.

Гэта рэзалюцыя была зноў пацверджана ў 1947 годзе рэзалюцыяй II сесіі Генеральнай Асамблеі ААН, якая патрабуе пакарання ваенных злачынцаў.

Як упаманутыя, так і іншыя пастановы адносна пакарання гітлераўскіх злачынцаў, абавязваюць улады ФРГ пакараць нацысцкіх ваенных злачынцаў, незалежна ад тэрміну даўнасці ўчыненых ім злачынстваў.

Такім чынам, палажэнні германскага крымінальнага кодэкса 1871 года аб даўнасці не могуць быць ужыты да гітлераўскіх ваенных злачынцаў, таму што яны супярэчаць нормам сучаснага міжнароднага права. Пры гэтым неабходна таксама падкрэсліць, што дзеючая канстытуцыя ФРГ прадугледжвае, што агульныя нормы міжнароднага права маюць перавагу перад унутранымі законам.

Улады ФРГ спрабуюць апраўдаць свой неправамерны акт тым, што большасць нацысцкіх ваенных злачынцаў нібыта прыцягнута ўжо да адказнасці і таму наўрад ці можна выявіць новых злачынцаў і расследаваць злачынствы, ўчыненыя ім у мінулым.

Гэтыя сцвярджэнні супярэчаць ісціне, таму што ў ФРГ да апошняга часу разгульваюць на волі і застаюцца не прыцягнутымі да адказнасці тысячы гітлераўскіх злачынцаў. Яны нават займаюць высокія пасады ў дзяржаўным апаратае, бундэсеры, паліцыі, органах юстыцыі, а многія яшчэ хаваюцца пад выдуманымі прозвішчамі ў ФРГ і іншых заходніх краінах.

Калі пастановы аб пакаранні гітлераўскіх злачынцаў пастысяць выконваюцца ў ГДР, дзе панесла пакаранне ўдзельнічаюць большасць ваенных злачынцаў, чым у ФРГ, хоць, як вядома, у свой час іменна на тэрыторыі Заходняй Германіі схавалася большасць ваенных злачынцаў, то ўлады ФРГ за-

мест прыцягнення да адказнасці нацысцкіх злачынцаў спрабуюць цяпер амнісціраваць іх усіх, спасылаючыся на «даўнасць» ўчыненых ім злачынстваў.

Зусім зразумела, што такія дзеянні ўлад ФРГ не маюць пад сабой ні палітычнай, ні маральнай, ні юрыдычнай асновы. Рашэнне ўрада ФРГ спыніць з мая 1965 года судовае праследаванне нацысцкіх ваенных злачынцаў «з-за сканчэння тэрміну даўнасці» ўчыненых ім злачынстваў выклікала ўсуды гнеў і абурэнне ўсіх сумленных людзей, у тым ліку і беларускага народа, паколькі гэта рашэнне разглядаецца як здэка з памяці мільёнаў людзей, якія сталі ахвярамі фашысцкага самавольства і крывавага злачынстваў гітлераўскіх катаў у гады другой сусветнай вайны, як спроба захаваць тыя сілы, якія выношваюць рэваншсцкія планы.

Урад Беларускай ССР лічыць, што на Федэратыўнай Рэспубліцы Германіі, якая з'яўляецца адной з правапераемніц былога германскага рэйха, ляжыць абавязальства падвергнуць пакаранню кожнага ваеннага злачынца, незалежна ад тэрміну даўнасці ўчыненага ім злачынства, і чакае, што ўрады ЗША, Вялікабрытаніі і Францыі, якія працягваюць несці сваю адказнасць за ажыццяўленне на тэрыторыі ФРГ патрабаванняў і абавязальстваў па Патсдамскаму і іншым пагадненням, прымуць меры, якія забяспечылі б прыцягненне да судовай адказнасці і пакаранне ўсіх ваенных нацысцкіх злачынцаў, што знаходзяцца на тэрыторыі ФРГ, у поўнай адпаведнасці з нормамі сучаснага міжнароднага права.

Урад Беларускай ССР поўнаасцю падтрымлівае Заяву Урада СССР ад 24 снежня 1964 г. і лічыць, што нацысцкія злачынцы — віноўнікі жудасных злачынстваў ні ў якім разе і ні пры якіх акалічнасцях не павінны пазбегнуць справядлівай расплаты, усе яны павінны панесці заслужанае пакаранне. Такое цвёрдае патрабаванне беларускага народа і яго ўрада.

НАШЫ КАРЭСПАНДЭНТЫ ПАВЕДАМЛЯЮЦЬ

ЯК ХОРАША ДОМА!

Нарадзіўся я на Гродзеншчыне. Доўгія гады жыў і працаваў у Лідзе. Але ў 1939 годзе, у выніку польска-нямецкай вайны трапіў у палон і апынуўся на землях Заходняй Германіі. Калі закончылася Айчынная вайна, я вырашыў вярнуцца дамоў. Але ажыццявіць гэты намер аказалася не так лёгка. Да нас не дапускалі дыпламатычных прадстаўнікоў,

нам пагражалі, што калі мы вернемся ў Савецкі Саюз, то там нас чакае жорсткая кара.

Але ўсё гэта не спалыхала мяне. Я даведаўся, што жонка і два мае сыны па-ранейшаму жывуць у Лідзе. Пасля гэтага я з яшчэ большай настойлівасцю стаў дабівацца дазволу вярнуцца ў родныя мясціны.

Нарэшце дазвол прыйшоў. Якая гэта была радасная хвіліна. Некалькі дзён дарогі — і я ў абдымках сваёй сям'і. На Радзіме мяне сустрэлі, як роднага. Мясцовыя ўлады выдалі грашовую дапамогу і садзейнічалі ва ўладкаванні на работу. Цяпер я працую сталаром на Лідскім райпрамкамбінаце.

Карыстаюся, як і іншыя рабочыя, прысядзібным участкам. У мінулым годзе атрымаў добры ўраджай бульбы і гародніны. Жывём мы з жонкай у поўным дастатку.

К. ЭЙСМАНТ.

НА ЗДЫМКУ: Казімір Іванавіч Эйсмант з жонкай Надзеждай і ўнукам Іосіфам у сябе дома.

РЭДКІ ВЫПАДАК

Небывалы прыплод прынесла карова «Башня» на ферме вёскі Астравы ў калгасе «Расія» Мінскага раёна. Яна прывяла адразу чатыры цяляты — тры цялушкі і аднаго бычка. Кожны з нованароджаных ваżyў па 10,5 кілаграма. Цяляты здаровыя, добра развіваюцца.

Фота Л. ЭПДЗІНА.

В. АКУЛІЧ.

Кожны дзень з тэрыторыі Мінскага трактарнага завода адпраўляюцца новыя машыны. Іх адрасы: калгасы і саўгасы Беларусі, братнія рэспублікі Савецкага Саюза, многія краіны Еўропы і Азіі.

21 января 1924 года умер Владимир Ильич Ленин. Все человечество скорбело об этой тяжелой утрате. Вся зарубежная печать писала в те дни о Ленине. Даже реакционные газеты вынуждены были признать гениальность великого вождя трудящихся. «Ленин принадлежит к тем колоссальным фигурам человечества, действия которых оставляют после себя глубокие следы», «Ленин был самым выдающимся политическим деятелем современности», «Ленин возвышается в истории, как колосс», «Даже противники должны признать заслуги Ленина, который мастерски сумел вывести страну из невероятно тяжелых условий», — так писали о Ленине в те дни зарубежные газеты [«ЧАЛAVEК ВЫШЭЙШАЙ ФАРМАЦЫИ»].

Шведский турист, доктор философии Элис Полссон дважды побывал в нашей стране. Недоверие и настороженность, с которыми он впервые направился в Советский Союз, были растоплены доброжелательностью и гостеприимством советских людей. Год спустя целая группа шведских туристов во главе с доктором Полссоном познакомилась с Белоруссией. «За время путешествия мы убедились, — писали гости, — что русские действительно хотят мира. Мы встречались и разговаривали со многими советскими гражданами и можем утверждать, что они довольны своим положением» [«САВЕЦКІЯ ЛЮДЗІ ЗАДОВОЛЕННЫ»].

Никон Павлович Колупанович после долгих лет разлуки приехал на Родину. Всё здесь было для него новым, всё удивляло и радовало. В родном селе и теперь живут родственники Колупановича. Дети их учатся в школе, в домах у них достаток. «Я восхищен всем, что мне довелось увидеть», — заявил об этой поездке Никон Павлович [«ДА БАЦЬКОУСКАГА ПАРОВГА»].

В сегодняшнем номере мы продолжаем печатать рассказ А. Николаюка из США, который занимается на отделении журналистики БГУ имени Ленина, о его студенческой жизни. На этот раз Николаюк рассказывает о художественной самостоятельности университета. Побывав на одном из концертов, он пишет: «Трудно поверить, что это были студенты, а не профессиональные артисты. Самостоятельность — это только один пример того, как советская молодежь проводит свободное время».

Не верьте извергу! — требуют невинные жертвы, погубленные предателем народа Александром Смольским [«НЕ ВЕРЦЕ ЯМУ, ДОБРЫЯ ЛЮДЗІ»]. Палач избежал справедливого суда, перебрался за океан и живет в австралийском городе Аделаида. Но не будет ему покоя и там. В этом номере рассказывается о тех чудовищных преступлениях, которые он совершил в годы войны в Хойниках и окрестных деревнях. Сотни расстрелянных, замученных, сожженных стариков, женщин и детей на совести предателя Смольского. Пусть же знают об этом жители Аделаиды.

Как приехать в гости к родственникам? — такие вопросы часто задают нам в письмах земляки из разных стран. Сегодня в статье «ЯК АДВЕДАЦЬ РОДНЫХ» мы отвечаем на этот вопрос.

Приехать на Родину можно в любое время. Если такую поездку вы хотите совершить в качестве туриста, обратитесь в «Интурист» или туристское бюро, которое есть в крупных городах любой страны. Если хотите поехать непосредственно к родственникам, подайте заявление в консульский отдел советского посольства.

БЕЛАРУСЬ ИНДУСТРІАЛЬНАЯ

ЗНАЕМЦЕСЯ, ГЭТА РАДЗІМА
ВАШЫХ БАЦЬКОУ!
THIS IS THE LAND OF YOUR
FATHERS!
C'EST LA TERRE DE VOS
PERES!

- ЭТАПЫ МИРНОГО РАЗВИТИЯ
- СЕМИЛЕТКА В ДЕЙСТВИИ
- ТЕХНИЧЕСКИЙ ПРОГРЕСС — ГЛАВНОЕ НАПРАВЛЕНИЕ
- С МАРКОЙ «СДЕЛАНО В БЕЛОРУССИИ»

От пограничного Бреста до партизанской Оршанины, от края голубых озер Браславщины и до полесских земель Белорусская ССР покрыта густой сетью заводов и фабрик, электростанций, предприятий бытового обслуживания.

Все они построены и введены в эксплуатацию после тяжелой разрушительной войны. Гитлеровская оккупация Белоруссии отбросила нашу республику по промышленному производству к уровню 1913 года. Чтобы выйти из этого положения (по определению зарубежных политэкономов), Белоруссии потребовались бы многие десятилетия. Но то, что не под силу странам капитала, оказалось возможным у нас, в Советском Союзе, где между республиками крепкая братская дружба и экономическая взаимопомощь. Восстанавливать народное хозяйство Белоруссии помогали все союзные республики. Это был гигантский труд миллионов людей, и увенчался он замечательными успехами.

Закончив период восстановления своей национальной промышленности, белорусский народ не остановился на достигнутом. Наоборот, он семимильными шагами пошел дальше по пути технического прогресса. В республике были построены и введены в эксплуатацию промышленные гиганты, которых не было до войны, такие, как Минский тракторный, автомобильный, подшипниковый и мотовелосипедный заводы. Значительно расширились и производственные площади завода «Гомсельмаш», станкостроительных предприятий Минска и Витебска, «Строммашины» в Могилеве. А всего за годы пятой пятилетки в Белоруссии было введено в строй действующих около 150 новых крупных промышленных предприятий. Кроме того, было начато строительство таких промышленных гигантов, как заводы по производству запасных частей, электродитов, радиодеталей и измерительных приборов.

За эти пять лет промышленное производство БССР выросло более чем в два раза, а по сравнению с 1913 годом — в 19 раз. Это означало, что за 20 дней 1955 года в Белоруссии выпускалось промышленной продукции примерно на такую же сумму, на какую ее производилось до революции за год. К этому времени доля нашей республики в общесоюзном промышленном производстве составляла: по тракторам — 11,2, автомобилям — 3,9, металлорежущим станкам — 8,3, мотоциклам — 10, по добыче торфа — 14 процентов.

В 1956 году в стране состоялся XX съезд КПСС, который определил пути дальнейшего экономического подъема Советского Союза. Съезд принял директивы по шестому пятилетнему плану развития народного хозяйства СССР (1956—1960 гг.). Проект директив этого плана был обсужден и одобрен на XXII съезде Коммунистической партии Белоруссии. В соответствии с этим планом в республике предусматривалось дальнейшее развитие промышленности, сельского хозяйства, улучшение материального благосостояния и повышение культурного уровня белорусского народа.

К 1957 году экономика Советского Союза в целом и союзных республик в частности достигла такого уровня, при котором стало трудно непосредственно из одного центра оперативно руко-

В строй действующих Гродненский азототуковый завод.

Фото Т. АНАНЬИНОЙ.

дывать промышленным производством и строительством на местах. Этот вопрос был предметом обсуждения на седьмой сессии Верховного Совета СССР, где был принят Закон о создании в стране 105 экономических районов.

В БССР был создан один такой район. Для управления союзно-республиканской промышленностью и строительством был образован Совет народного хозяйства БССР, который вошел в подчинение Совета Министров республики. В ведение Совнархоза было передано 835 промышленных предприятий. Остальные предприятия из республиканского ведения были переданы в непосредственное подчинение местных Советов депутатов трудящихся.

Проведенная в республике перестройка в управлении промышленностью и строительством положительно сказалась на производственных делах. Промышленность Совнархоза БССР досрочно выполнила план выпуска валовой продукции 1957 года и дала изделий на 15 процентов больше, чем в 1956 году. Были пере-

XXI внеочередной съезд Коммунистической партии Советского Союза. На нем были разработаны конкретные планы развития народного хозяйства СССР на 1959—1965 гг. За этот период только в нашей республике предусматривалось создать такие новые отрасли промышленности, как производство минеральных удобрений, нефтеперерабатывающая промышленность, намечалось построить новые предприятия по выпуску изделий электротехники, радиотехники и приборостроения, а также сдать в эксплуатацию целый ряд новых заводов и фабрик по производству товаров широкого потребления.

Планы эти были вполне реальны, и белорусский народ успешно взялся за их осуществление. Теперь в республике на полную мощность работает Полоцкий нефтеперерабатывающий завод, калийный комбинат в Солигорске, азототуковый завод в Гродно. Только за последние пять лет выпуск продукции химической промышленности возрос в республике в 2,1 раза. Ежегодно возрастает и производство изделий легкой промышленности с применением искусственных и синтетических волокон. Уже в 1963 году в республике с применением этих материалов произведено около 80 процентов шерстяных тканей, 28 процентов бельевого материала, 26 процентов чулочно-носочных изделий от общего числа выпуска этих товаров.

В 1964 году план производства валовой продукции промышленности Белорусской республики выполнила на 103,6 процента, при этом объем промышленного производства по сравнению с 1963 годом возрос на 10-11 процентов. Только в прошлом году на наших предприятиях был освоен серийный выпуск более шестидесяти важнейших видов новой продукции.

1965 год — последний год семилетки. Работая с опережением производственных планов, промышленные предприятия республики уже выпустили продукции сверх задания семилетнего плана более чем на 2,5 миллиарда рублей. В нынешнем году значительно возрастет производство минеральных удобрений, тракторов, дизельных двигателей, нефтепродуктов, телевизоров, радиоприемников. Достаточно сказать, что выпуск калийных удобрений в этом году составит 30 процентов общесоюзного производства, а переработка нефти по сравнению с прошлым годом удвоится.

В строй действующих вступят первая очередь Второго Солигорского калийного комбината, мощности на Гомельском суперфосфатном, Лидском лакокрасочном и Светлогорском заводе искусственного волокна. Начнется строительство Третьего Солигорского калийного комбината, второй очереди Гродненского азототукового, комплекса химических производств в Новополоцке.

Для машиностроителей республики важнейшей задачей будет переход на выпуск новых автомобилей «МАЗ-500» и «БелАЗ-540», тракторов «МТЗ-52» и других важнейших изделий.

Определяя дальнейший рост производства, коллективы промышленных предприятий уделяют большое внимание качеству выпускаемой продукции. За последние годы в полтора-два раза увеличились, например, гарантийные сроки эксплуатации тракторов, телевизоров, мотоциклов. Большинство станков, производимых на предприятиях Белорусского совнархоза, находится на мировом уровне, а некоторые из них превосходят достижения лучших зарубежных фирм.

Производство белорусских предприятий пользуется большим спросом как в Советском Союзе, так и во многих странах мира. Промышленные изделия с маркой «Сделано в Белоруссии» идут в десятки стран разных континентов.

Замечательным успехам в деле развития промышленности Белорусской республики способствовал самоотверженный труд советских людей, их техническое знание и богатый производственный опыт. За последние пять лет семилетки рационализаторы и изобретатели внедрили в производство 270 тысяч новаторских приспособлений. Экономический эффект составил от этого более 135 миллионов рублей.

Таковы успехи белорусской промышленности сегодня. Но индустриальная база республики всё время растет, набирает силы, и это замечательная черта нашего социалистического государства.

В РУССКОМ клубе города Сиднея функционирует книжный киоск, торгующий книгами, газетами и журналами, издающимися в СССР. Литературу мы получаем из городского книжного магазина, закупящего свои товары — фотоаппараты, часы, книги, игрушки — в Советском Союзе и странах народной демократии. Кроме того, в наш киоск поступают газеты «Голос Родины», «Голос Радзімы» и книги из библиотеки этих газет. Нужно сказать, что эти издания очень быстро расходятся среди членов клуба.

На снимке, который я вам посылаю, вы видите заведующую киоском Елену Байдину, беседующую с покупателями.

Я. СТЕПАНОВ.

Австралия.

У НАС в Бразилии жара. В полдень, когда температура достигает 40 градусов, на улице даже под зонтиком не выйдешь. Мне вспоминается наша снежная зима, с метелями, утренним инеем на деревьях. А сейчас лед и снег мы с женой видим только в холодильнике.

Помню, одно время я работал в Сибири, завербовался с хлопцами возить грузы на автомашине по Оби. Всем шоферам, выдали валенки, шубы, рукавицы, кормили хорошо. Молодые мы тогда были, любая работа нипочем. Едешь, бывало, а кругом дикая тайга, редко-редко блеснут озераки в домах лесорубов. А теперь, читаю я в присланных вами

книгах, стоит в тех местах великая ГЭС. Разве можно не гордиться такой Родиной!

Да и не только Сибирь так изменилась. Я листаю альбомы о Белоруссии и не узнаю родных мест. Слезы застилают глаза и капают на очки, как дождь на ветровое стекло.

Когда началась война, я как раз жил в Минске и видел, что фашистские бомбы с нашей столицей сделали. Сразу же ушел в Красную Армию, попал в страшный перелет под мостком Косово, что между Барановичами и Брестом. Был ранен, долгое время был без сознания. Земля вокруг вся была сожжена немецкими снарядами. И какой прекрасной сделали ее снова советские люди за двадцать лет!

Примите мою сердечную благодарность за посылку с учебниками для наших детей. Ребята не выпускают книг из рук, просят поскорее начать с ними уроки по географии. Дома только и разговоров, что о Советском Союзе, и дети все спрашивают, когда поедем к дедушке в Бобруйск.

Соседи, глядя на посылку, удивляются: какие хорошие книги и так дешево стоят! Здесь три месяца нужно было бы работать, не пить, не есть, чтобы их купить. А я всегда здешним людям рассказываю, какая великодушная и богатая моя Родина и как она заботится обо всех своих детях.

Иван АНДРЕЙЧУК, Бразилия.

Н АПЯРЭДАДНІ Новага года мы наладзілі ў нашым клубе ёлкі для дзяцей. Старшыня аддзела Саюза савецкіх грамадзян у Шарлеруа Трафіменка сардэчна іх павіншавалі. Мы для ўсіх падрыхтавалі падарункі, прыгатавалі добрыя пачастункі. Дзеці читалі вершы на рускай мове, пелі савецкія песні. Свята прайшло вельмі весела і для іх, і для бацькоў.

10 студзеня наша група мастацкай самадзейнасці ездзіла з канцэртаў да суйчыннікаў у горад Монс. Сустрэлі нас, як родных. З вялікім поспехам выступіў наш хор, а маладзёжная група Монса вельмі прыгожа выканала «Лявоніху», «Гапак», «Польку» і іншыя танцы. Ездзілі мы таксама да сяброў у горад Марсінель.

Кожную суботу ў нашым клубе адбываюцца рэпетыцыі гуртка мастацкай самадзейнасці. Па серадах працуе школа рускай мовы. Адкрыта бібліятэка.

Вось так і жывём мы — далёка ад Радзімы, але сэрцамі і думкамі заўсёды з ёй.

Марыя ГАРОХ.

Бельгія.
НА ЗДЫМКУ: група самадзейнасці аддзела Саюза савецкіх грамадзян горада Шарлеруа ў час выступлення ў горадзе Марсінель.

ЗЕМЛЯКИ О СТРАНЕ СОВЕТОВ

Второй раз на Родине

Николай БОБРИК

Мне выпало счастье быть второй раз в делегации ФРК в Советском Союзе. Первый раз я был в делегации в 1959 году и затем через 5 лет.

В этот раз Главное Правление Федерации назначило меня главой делегации. Я благодарен за оказанную честь. Но это налагало на меня дополнительные обязанности и заботы, которых не имели другие делегаты.

Прежде всего хочу от имени Главного Правления и от имени нашей делегации выразить горячую благодарность Белорусскому обществу дружбы за приглашение делегации посетить Советский Союз, за заботы и теплоту, с которыми мы были встречены там и которые мы чувствовали на каждом шагу во все время пребывания в Советском Союзе. Этот теплый прием нашей делегации мы, конечно, относим не к нам лично, а к нашей организации — Федерации русских канадцев, которая пользуется известностью и уважением. Это выражалось даже в таких мелочах, как обычный осмотр багажа таможен — нас никто не проверял и не раскрывал наших чемоданов. Нас сразу приняли, как желанных гостей.

Когда мы ехали в гостиницу из аэропорта Шереметьево, мы видели очень оживленное автомобильное движение,

точно у нас в Торонто. Заметна большая его оживленность по сравнению с тем, что было в 1959 году, во время моего первого посещения Москвы. На пути мы видели грандиознейшее строительство жилых районов Москвы. Это огромные здания по 100 и больше квартир. Впоследствии мы наблюдали такое же строительство во всех других городах Советского Союза. Наряду с крупными многоэтажными жилыми домами видны еще маленькие домики. Эти хибарки ожидают своего скорого конца. На их месте будут строятся современные жилые дома. В них получают квартиры в первую очередь жители этих маленьких домиков.

Приехав в гостиницу «Украина», мы привели себя в порядок и спустились в ресторан. Там во время ужина были представители разных советских обществ, которые приветствовали в нашем лице Федерацию русских канадцев.

На следующий день все делегаты поехали знакомиться с Москвой — с ее многочисленными достопримечательностями. Я не мог быть в этот день с делегатами, так как должен был выполнять свои обязанности главы делегации. Мне нужно было условиться о дополнительной поездке по Советскому Союзу после нашего делегатского срока, затем нужно было посетить Министерство иностранных дел, чтобы выяснить вопрос о посещении делегатами родных мест. Об этом у нас было много разговоров в Канаде. Главное Правление ФРК сделало все, что было возможно, но нам

нужно было еще обратиться в министерство по этому вопросу.

В вышеуказанном учреждении меня приняли очень хорошо. Нам удалось организовать замечательный тур после делегатского срока. Также в значительной степени были удовлетворены другие пожелания наших делегатов...

Как в первое мое посещение Советского Союза, так и теперь, мне пришлось беседовать со многими советскими рабочими и служащими о жизни в Советском Союзе. В прошлом я писал о советских профсоюзах. Мне кажется, что этот вопрос является одним из главных в жизни советского общества. Поэтому я уделял ему много времени и внимания.

Я прочел по этому поводу очень интересную брошюру П. Н. Коробкова «Роль профсоюзов в коммунистическом строительстве». Там сказано, что «какие бы вопросы ни решала любая профсоюзная организация, все они подчинены одной великой цели — делать так, чтобы с каждым днем лучше, полнокровнее, радостнее становилась жизнь советского человека — строителя коммунизма. Забота о людях труда — об условиях их работы, об их здоровье, быте, о росте их культуры — это основа деятельности советских профсоюзов». Вот главная черта советской жизни.

Прочтя даже одно это предложение, можно сделать определенный вывод. Некоторым людям, приехавшим из-за границы, бросается в глаза, что в советских магазинах и ресторанах продавщи-

цы и официанты не носят тарелкой в руках с деланной искусственной улыбкой, чтобы приторно удовлетворить вкус клиента. Мы привыкли к этому здесь, и нам кажется, что иначе и не должно быть. Если ты покупатель, то перед тобой продавец должен стоять на задних лапках. И мы удивляемся, почему советский служащий так не делает. У нас в Канаде, если продавщица не будет услужливой, ее выгонят, и никому не пожалуешься. А в советских условиях пусть попробует директор уволить рабочего или служащего. Я узнал, что бывают случаи, когда директор увольняет рабочего за лень или нерадивость. И даже в этих случаях профсоюз заступает за него. Уволенный рабочий имеет право обратиться даже в суд, который после объективного рассмотрения жалобы может восстановить уволенного с уплатой ему компенсации за потерянное время. Директору скажут: займись, товарищ, воспитанием своих рабочих и поменьше применяй увольнения.

Всеми отпусками, поездками на курорты и в санатории, дома отдыха, отправкой детей в детские лагеря, устройством яслей, где матери могут оставлять своих детей, — всем этим заведуют профсоюзы. Профсоюзы действительно отстаивают интересы рабочих, устраивают их жизнь, стремятся к повышению жизненного уровня. Вот это — одна из главных черт советской действительности.

(Продолжение следует).

Адказваем на пытанні

ЯК НАВЕДАЦЬ РОДНЫХ

Наш земляк Міхаіл Хаміч з Англіі ў сваім лісце ў рэдакцыю піша:

«Паважаныя супрацоўнікі! Я атрымліваю газету «Голас Радзімы» ўжо некалькі год і чытаю яе ад пачатку да канца. Кожны сумленны чалавек хоча ведаць, як жывуць родныя і блізкія ў Беларусі, як развіваецца і прыгажэе іх Радзіма. Аб усім гэтым добра расказаеца ў газеце. Як вядома, вайна закінула за мяжу многа людзей, яны хацелі б наведаць сваіх родных і блізкіх на Радзіме, але не ведаюць, як гэта зрабіць.

У хуткім часе я збіраюся вярнуцца на Радзіму. У Англіі атрымліваю пенсію па старасці, але англічане не высылаюць сваіх грошай за граніцу і рэкамендуець мне перадаць пенсію ў якасць небудзь савецкую ўстанову на тэрыторыі Англіі, а тая будзе плаціць мне ў савецкай валюце. Як гэта зрабіць, я не ведаю. Можна, вы мне што-небудзь параіце?»

Пытанні, якія закрануў М. Хаміч, цікавыя многім нашым землякоў, таму мы вырашылі даць адказ на іх праз газету. Кожны з нашых землякоў у любы час можа наведаць сва-

іх родных і блізкіх, пагасціць у іх. У мінулыя гады ў госці ў Беларусь прыязджала шмат суйчыннікаў з-за мяжы. Такія паездкі пакідаюць незабыўныя ўражанні на ўсё жыццё. Аб гэтым пісалі ў нашай газеце Мацей Райцаў, Ніла Бавуа, Савелій Барысенка, Ігнат Шчарбацвіч і іншыя. На Радзіму можна ехаць у якасці турыста. Такое падарожжа афармляецца ў «Інтурысце» ці турысцкіх бюро, якія ёсць у буйных гарадах кожнай краіны. Там жа можна азнаёміцца і з турысцкімі маршрутамі. Дакументы

на турысцкае падарожжа афармляюцца вельмі хутка, але такая паездка патрабуе значных сродкаў.

Для таго, каб паехаць да сваіх родных і блізкіх у якасці госця, патрэбна падаць заяву ў консульскі аддзел савецкага пасольства той краіны, дзе вы жывяце. У заяве неабходна ўказаць, да каго і на які тэрмін вы едзеце, а таксама прыкласці запрашэнне родных (гэта можа быць пісьмо), у якім бацькі, браты, сёстры або іншыя родзічы запраша-

юць у госці і абяцаюць забяспечыць жыллем і іншымі ўмовамі для адпачынку.

Заяву патрэбна падаваць загадзя, з тым разлікам, што выдача візы на паездку па прыватных справах патрабуе 4—6 месяцаў.

Што датычыцца вашай справы з грашымі, земляк Хаміч, то яе вы можаце вырашыць на месцы ў консульскім адзеле Савецкага пасольства ў Лондане.

Г. БЯЛЬКЕВІЧ.

Алесь ПАЛЬЧЭЎСКИ

Да 60-годдзя з дня нараджэння

Беларускаму пісьменніку Алесю Пальчэўскаму споўнілася 60 год. Праўленне Саюз пісьменнікаў БССР накіравала юбіляру прывітанне, у якім гаворыцца:

«Дарагі Алесь Восіпавіч! Горача, ад шчырага сэрца вітаем і віншваем Вас, нашага таварыша па пярэ, з 60-годдзем з дня Вашага нараджэння. Ваш літаратурны шлях не быў

лёгка і прасты. Вы выступілі ў беларускай літаратуры ў другой палове дваццатых гадоў як здольны празаік і драматург. Старэйшыя з нас памятаюць Вашы апавяданні і п'есы, што друкаваліся ў тых гадах у часопісах «Малады артыст», «Маладняк», «Іскры Ільіча».

Потым у Вашай літаратурнай дзейнасці надыйшоў вымушаны доўгі перапынак. І толькі ў

1955 годзе Вы здолелі зноў уключыцца ў наша літаратурнае жыццё. І ўключыліся актыўна, плённа.

Вашы зборнікі апавяданняў для дзяцей «Беражанкі», «Аля і Галя», апавесць «Ты не адзін», кнігі апавяданняў для дарослых «Родныя берагі», «Жнівеньская раніца» і многія іншыя творы а'яўляюцца каштоўным укладам у беларускую літаратуру і карыстаюцца заслужанай папулярнасцю ў шырокіх колах чытачоў.

Шмат Вы зрабілі і робіце для выхавання нашага самага юнага пакалення, працуючы ў рэдакцыі часопіса «Вясёлка».

Мы рады бачыць Вас, дарагі Алесь Восіпавіч, у росквіце творчых сіл. Жадаем Вам добрага здароўя, доўгіх-доўгіх год жыцця, далейшых поспехаў у творчасці і шчасця ў асабістым жыцці».

Рэдакцыя газеты «Голас Радзімы» далучаецца да гэтага віншавання і жадае юбіляру доўгіх год жыцця і творчых поспехаў.

Трохпавярховы будынак па Ленінскай вуліцы. На яго фасадзе скрыпка, а вышэй — ліра. Гэта новае памяцканне Магілёўскага музычнага вучылішча імя Рымскага-Корсакава.

У вучэбным корпусе на 400 навучэнцаў трыццаць восем класіў, кабінеты, бібліятэка. Музычна-тэатральныя класы радыёфікаваны: навучэнцы могуць праслухаць творы, аб якіх раскажае выкладчык.

Абсталяваецца кабінет гуказапісу, у якім можна зрабіць запіс, а потым праслухаць твор ва ўласным выкананні. Канцэртная зала з вялікай сцэнай разлічана на пяцьсот чалавек.

На працягу месяца ў Мінскім гарадскім доме народнай творчасці дэманстравалася выстаўка польскага прыкладнога мастацтва. З творчасцю майстроў вышывкі, керамікі, разьбы па дрэву азнаёміліся больш як тры тысячы мінчан. На выстаўцы былі паказаны цікавыя нацыянальныя касцюмы, паліцены з саломкі, дасціпныя выражкі з каліровай паперы, арыгінальныя ўпрыгожванні з пазванкоў рыб. Асабліва цікавыя такія работы па дрэву.

Мастацтвам, якое прыйшло з народных казак, назвалі мінчане гэтую выстаўку. На ёй паказана каля 150 экспанатаў нацыянальнай творчасці польскіх майстроў.

Збор вырабаў польскіх умельцаў перададзены ў падарунак беларускаму народу.

Першая прэм'ера ў новым годзе была паказана ў Беларускім дзяржаўным акадэмічным тэатры оперы і балета. Мінчане ўбачылі балет лаўрэата Ленінскай прэміі С. Пракоф'ева «Золушка».

НА ЗДЫМКУ: сцэна з балета. Золушка — народная артыстка БССР А. Карэнікова, Прынц — народны артыст БССР В. Давыдаў.

ЭЛІС ПОЛСАН: «САВЕЦКІЯ ЛЮДЗІ ЗАДАВОЛЕНЫ»

Аднойчы ля варот кемпінга спыніўся мікрааўтобус. Гэта прыехала сям'я доктара філасофіі з Швецыі Эліса Полсана. Трымаўся спачатку Полсан нацярэжана і не вельмі ахвотна раскажаў аб сабе. Аднак добразычліваць і гасціннасць гаспадароў кемпінга не маглі не пранесці сядзелі.

Мы з Полсанам сядзелі за шклянкай кавы. Ён рабіўся ўсё больш гаворкім, шчырым і ўжо не толькі раскажаў аб тым, што яго хваліла ў да-

розе, але і імкнуўся распытваць, удакладняць.

— А чаму вы не ўста-наўліваеце з намі сяброўскія сувязі? — спытаў ён. — У Швецыі многія жадаюць трапіць у СССР, аднак ім гавораць, што Савецкі Саюз не дае віз.

— Калі б гэта было так, — адказаў я, — дык вы, пан Полсан, мабыць, не сядзелі б за-раз тут са мной і не пілі б ка-ву.

Полсан з цікавасцю слухаў

расказы аб гераічным подзвігу беларускага народа ў гады Вялікай Айчыннай вайны, яго працоўных поспехах у мірным будаўніцтве.

На наступны дзень уся сям'я знаёмілася з Мінскам, пабывала ў піянерскім лагэры. У кемпінг вярталіся, наперабой раскажваючы аб сваіх уражаннях.

З пачуццём першаадкрывальніка ад'язджаў Полсан да сябе на радзіму. А праз год мы зноў з ім сустрэліся. На

гэты раз цэлая група турыстаў з Швецыі знаёмілася з Беларуссю. Полсан быў кіраўніком і выступаў у ролі гіды.

— Вы ведаеце, — заявіў ён аднойчы пасля экскурсіі па горадзе, — ваша краіна падобна на невычарпальную крыніцу здаў.

Потым задумаўся і сказаў: — І ў тым, што я не веру больш паклёну на Савецкі Саюз, заслуга беларускага народа, з якім я сустрэўся год назад.

Прада мной шведская газета «Крэнубергарэн» ад 9 ліпеня 1964 г. У адным з ар-

тыкулаў пан Полсан раскажае аб сваіх уражаннях ад паездкі ў СССР. За час падарожжа мы пераканаліся, піша ён, што рускія сапраўды жадаюць міру. У Расіі мы маглі свабодна перасоўвацца, фатаграфавалі, што хацелі, і людзі ўсюды сустрэкалі нас вельмі радасна.

І насуперак сцвярдзэнням буржуазных прапагандыстаў, Полсан заяўляе: «Я сустрэўся і размаўляў з савецкімі грамадзянамі, і я магу сцвярджаць, што яны задаволены сваім становішчам».

А. ЛІСОУСКИ.

РАДЗІМА! Калі б яе чалавек ні пакінуў, куды б ні закінуў яго лёс, ён заўсёды марыць аб роднай зямлі. Дом, у якім нарадзіўся, мясціны, дзе была праведзена маладосць, ніколі не згаснуць у памяці. Амаль сорак год назад лёс эмігранта напаткаў і Нікана Паўлавіча Калупановіча з вёскі Галаварок, што на Брэстчыне.

Няласкава сустрэла яго канадская зямля. Чужая мова, іншыя кліматычныя ўмовы ды і жыццёвыя звычкі не тыя, што на роднай Беларусі. Пацягнуліся гады бядзяжніцтва ў пошуках прытулку і заробтку. Быў лесарубам і рознаробчыкам на чыгунцы, шахцёрам і прыбіральшчыкам рэстарана.

Калупановічу ўдалося скапіць грошы і дапамагчы жонцы прыехаць з чатырохгадовым сынам да яго. Удвоіх, здавалася, будзе лягчэй. Але адвечныя законы капіталізму — бізнес і беспрацоўе — заўсёды давалі аб сабе знаць. Былі гады, калі добра зараблялася і лішнія капейка адкладалася на чорны дзень, часта спасцігалі і няўдачы. Усё ж на старасці год удалося купіць домік з прысядзібным участкам і развесці фруктовы сад.

Усе доўгія гады ў эміграцыі Нікан Паўлавіч думаў аб Беларусі. Мара аб паездцы на родную зямлю ніколі не пакідала яго. І вось такая магчымасць прадставілася. У канцы снежня мінулага года Калупановіч прыехаў у Маскву. Пасля азнаямлення з выдатнымі мясцінамі сталіцы Савецкага Саюза, Нікан Паўлавіч наведваў Мінск. Тут ён пабываў у музеі гісторыі Вялікай Айчыннай вайны, наведваў гадзінічкі-кавіны завод, глядзеў спектакль у Беларускім акадэмічным тэатры оперы і балета. Ён быў гошчам беларускага таварыства па культурных сувязях з

Да бацькоўскага парога

суайчыннікамі за рубяжом і рэдакцыі газеты «Голас Радзімы».

— Ад таго, што бачыў у Мінску, — сказаў Калупановіч, — я ў захапленні!

Цікавай была для Нікана Паўлавіча паездка ў Брэст і Камянец, дзе ў вёсцы Рані жыве яго сястра Анна. Свае ўражання аб наведванні родных мясцін Калупановіч выклаў у пісьме, якое напісаў для «Голасу Радзімы» перад ад'ездам з Беларусі. Вось яно:

Муж маёй сястры Ісак Будней і два яго сыны Мікалай і Юрый працуюць у калгасе, ядранны зарабляюць. Сустрэлі мяне яны вельмі цёпла. Акрамя сястры, я гасціў у сваіх братоў і плямёнікаў, Галаварок, Камянец, Чабакі, Угляны і іншыя. Усюды я бачыў велізарныя змены, што адбыліся на маёй роднай зямлі за гады Савецкай улады.

Сам Камянец вырас і стаў непазнавальным. У горадзе ёсць шматпавярховыя дамы, дзве школы-дзясцігодкі, дзе вучыцца больш 1500 дзяцей. Іх навучаюць 50 настаўнікаў. Пабудаваны сушыльныя, малочныя заводы і завод па перапрацоўцы драўніны. У Камянец выдатны тэатр на 500 месцаў, дзе я глядзеў канцэрт артыстаў з Масквы. Асабліва запаміналася выступленне салісты Раісы Бабрындвай. Мне рэдка калі ўдаецца слухаць такіх выдатных спевакоў.

Ва ўсіх вёсках людзі жывуць па-новаму. Дамы

На здымку: Н. П. Калупановіч у час наведання Беларускага таварыства па культурных сувязях з суайчыннікамі за рубяжом. Фота Д. Прэса.

іх абсталяваны добра, усюды ёсць электрычнасць, радыё.

Мне хоцца падзякаваць Савецкай уладзе за дадзеныя магчымасці наведаць родны край і сустрэцца са сваімі роднымі і блізкімі. Няхай на нашай планеце заўсёды будзе мір і шчасце паміж народамі!

Шчаслівай табе дарогі, Нікан Паўлавіч! Няхай родная Беларусь назавуць заўсёды застанеца добрага памяццю ў тваім сэрцы.

П. ЧЫЖОУ.

НЕ ВЕРЦЕ ЯМУ, ДОБРЫЯ ЛЮДЗІ!

У час вайны Валянціна Францаўна Малеюўская жыла ў Навасёлках Хойніцкага раёна. Яна была тады яшчэ зусім маладой, але ўсё, што адбывалася ў вёсцы, добра памятае. Ніколі не забудзе жанчына зверскую расправу, якую ўчынілі над яе блізкімі і аднавяскоўцамі начальнік Хойніцкай паліцыі Аляксандр Яромольчык і яго памагатыя. Яны забілі дзядулю, маці і 14-гадовага брата.

Зараз Яромольчык жыве ў Заходняй Германіі, і нямецкія ўлады адмаўляюцца выдаць яго правасуддзю. Другі крываваў злачынца падручны Яромольчыка Аляксандр Смольскі, ці, як звалі яго ў паліцыі, Сенья, хаваецца ад народнага гневу ў Аўстраліі. Жыхары аўстралійскага горада Адэлаіда, напэўна, не здагадваюцца, якому вылюдку яны далі прытулак. Яго рукі, як і рукі Яромольчыка, у крыві невінаватых старых, жанчын і дзяцей.

На шлях здрады Смольскі стаў у жніўні 1941 года. Ён не пайшоў на фронт, як усе сумленныя людзі, а схваўся ў лесе. Вылез з нары тады, калі прыйшлі акупанты. Ён хутка згаварыўся з імі і ўжо на другі дзень надзеў павязку паліцэйскага. Прыслужнік са Смольскага атрымаўся ўдалы, і гэта забяспечыла яму прасоўванне па брудных прыступках службовай лесвіцы. Спачатку Смольскі кіраваў паліцэйскай групай у Забалоці. Потым акупанты прызначылі яго намеснікам Яромольчыка. А калі Яромольчык адсутнічаў, дык ён быў нават за начальніка паліцыі. Вось як ацаніў старанне Смольскага галоўны вахмістр ахоўнай паліцыі аддзела фашысцкай жандармерыі ў Рэчыцы. 13 верасня 1943 года ён пісаў:

«У час адсутнасці Яромольчыка Смольскі быў начальнікам паліцыі, ён вельмі добра працаваў і са станоўчага боку сябе паказаў. Ён заслугоўвае, каб яго прызначылі намеснікам каптала».

На самай справе «праца» Смольскага—гэта жудасны малянак рабаўніцтва, гвалтоўніцтва, зверскіх здзекаў і забойстваў. Вам, жыхары Адэлаіды, ён, мусіць, скажа, што ваяваў толькі з ляснымі салдатамі-партызанами. Не верце вылюдку! Смольскі, як і яго сябры па гніосных справах, баяўся партызан. Больш за ўсё ён «ваяваў» з безабароннымі дзецьмі, жанчынамі і старымі.

Першы крываваў след Смольскі пакінуў у Забалоці. Тады ён расстраляў групу савецкіх грамадзян-яўрэяў. Але перш чым расстраляць, паздзекаваўся з няшчасных: прымуціў поўзаць па зямлі і зубамі выскубваць траву.

Наступнай ахвярай Смольскага стала 70-гадовая Ульяна Паўлаўна Чэкан з вёскі Навасёлкі. Стараста гэтай вёскі Дрончанка, помсчычы жанчыне за даўнюю сварку, абвінаваціў яе ў сувязі з партызанамі. Смольскі з'явіўся па выкліку Дрончанкі і ўчыніў над старой жанчынай зверскую расправу: збіў яе да страты прытомнасці, за ногі цягаў па вуліцы, выкруціў рукі, штыком парэзаў ногі. Раніцай аднавяскоўцы ледзь пазналі труп, да таго ён быў знявечаны.

1942—1943 гады былі вяршыняй «крывавай кар'еры» Смольскага. З'яўляючыся правай рукой Яромольчыка, ён арганізоўвае і асабіста ўдзельнічае ў расстрэле 60 маладых савецкіх патрыётаў, у звалтаванні і забойстве 18 дзяўчат з гарадскога пасёлка Хойнікі, у расстрэле 48 цыган у вёсцы Гноў, у забойстве каля 60 дзяцей, жанчын і старых з вёскі Амеляўшчына, чые бацькі, мужы і сыны пайшлі ў партызаны. І кожны раз Смольскі, як і яго начальнік Яромольчык, прыдумваў новыя і новыя здзекі над асуджанымі.

Расстраляўшы цыган, Смольскі загадаў сваім памагатым паліцэйскім кінуць трупы ў калодзеж, а сам шпурнуў у калодзеж гранату.

У лістападзе 1942 года Смольскі разам з паліцэйскім Зелянкевічам (асуджаным у мінулым годзе) забілі жыхарку станцыі Хойнікі Антаніну Дзмітрыеўну Гічык, яе пляменніцу Ніну Захараўну Сілкоўку і закінулі трупы ў бензобак. Кватаранту Антаніны Гічык Мікалаю Бандарэнку разбілі галаву і кінулі ў склеп. Другога жыхара гэтай станцыі Ягора Цімафеевіча Белікава білі да таго часу, пакуль не пайшла з носу і роту кроў.

Спаліўшы вёску Амеляўшчыну, паліцэйскія на чале з Яромольчыкам і Смольскім не давалі спакою яе жыхарам, якія хаваліся ў лесе. Акружыўшы ў лютым 1943 года групу жыхароў гэтай вёскі ва ўрочышчах Дуброўка і Карэлаўка, Яромольчык і Смольскі прымуцілі іх сесці на снег. А калі раздзетая жонка Аўрама Гуляя, які пайшоў у партызаны, адмовілася танцаваць па загаду Яромольчыка, усіх жыхароў расстралялі. Першымі стралялі Яромольчык і Смольскі.

Злачынствы Смольскага цяжка пералічыць. Баючыся расплаты, ён уцёк з Хойнікаў разам з нямецка-фашысцкімі захопнікамі. Потым апынуўся ў Аўстраліі. Дык ці пацерпіце вы, сумленныя жыхары горада Адэлаіда, каб гэты забойца жыў побач з вамі? Яго месца на лаве падсудных. Гэтага патрабуюць цені нявінных ахвяр.

І. ХВОШЧАНКА.

БЕЗЗАКОННЕ Ў ЛЕАПАЛЬДВІЛІ

Пасол Чэхаславакіі ў Конга (Леопальдвіль) заявіў генеральнаму сакратару кангалезскага міністэрства замежных спраў па даручэнню Савецкага ўрада афіцыйна пратэст у сувязі з незаконным арыштам карэспандэнта «Известий» М. Хахлова і ўварваннем атрада кангалезскай вайскавай паліцыі ў будынак Савецкага пасольства ў Леопальдвілі. Пасол запатрабаваў неадкладна вызваліць М. Хахлова і адклікаць з будынка Савецкага пасольства атрад кангалезскай вайскавай паліцыі і сіл бяспекі. Аб гэтым паведаміў па тэлефоне з Леопальдвіля карэспандэнт ТАСС у Бразавілі пасол Чэхаславакіі ў Конга (Леопальдвіль).

Да гэтага часу, сказаў чэхаславацкі пасол, леопальдвільскія ўлады не даюць ніякіх афіцыйных тлумачэнняў у сувязі з арыштам М. Хахлова і заняццем будынка Савецкага пасольства ў Леопальдвілі. Супрацоўнікам пасольства ЧССР не ўдаецца даведацца аб лёсе і месцазнаходжанні М. Хахлова.

Інстытут гісторыі партыі пры ЦК КП Беларусі сумесна з Інстытутам гісторыі Акадэміі навук БССР падрыхтаваў да перавыдання зборнік дакументаў «Злачынствы нямецка-фашысцкіх захопнікаў у Беларусі (1941—1944 гг.)». У гэтай кнізе сабраны матэрыялы, якія рас-

ГЭТАГА ПАТРАБУЕ

справядлівасць

крываюць злачынствы гітлераўцаў на беларускай зямлі. У ёй публікуюцца дакументы і фатаграфіі, якія выкрываюць масавае знішчэнне фашыстамі ні ў чым не вінаватых мірных грамадзян, варварскую жорсткасць у адносінах да ваеннапалонных, масавы ўгон насельніцтва на катаржныя работы ў Германію, разбурэнні, аграбленні і крадзеж дзяржаўнай, грамадскай і асабістай уласнасці грамадзян, культурных і навуковых каштоўнасцей.

Значную частку зборніка складаюць дакументы праціўніка. У іх змяшчаецца вялікі фактычны матэрыял, які насуперак волі і жаданню іх аўтараў ярка паказвае злычынства дзейнасці нямецка-фашысцкіх захопнікаў.

Сярод новых дакументаў, публікуемых у зборніку, ёсць загад камандзіра асобага батальёна СС Дзірлевангера аб працэсванні тылу ў час карнай аперацыі «Хорнунг». Вось 1-ы параграф гэтага загада:

«1. Батальён яшчэ раз працэсвае раён баявых дзеянняў у паўночным напрамку аж да лініі Старобін — Паварчычы з 15 па 17 лютага (1943 г.). Пры гэтым павінна быць знішчана

усё, што можа служыць аховай і жыллем. Раён стане «нікім не занятай прасторай». Усе жыхары будуць расстраляны. Жывёлы, збожжа і іншыя прадукты адабраць і даставіць у Старобін. Асабліва вывозіць з сабой лён. Сена, калі яно не спатрэбіцца для кармлення сагнанай жывёлы, спаліць».

Аб страшэнных злачынствах фашыстаў з цыннічнай адкрытасцю расказваецца, напрыклад, у спраздачках і «Журнале баявых дзеянняў» 3-га батальёна 15-га нямецкага паліцэйскага палка, які праводзіў карныя аперацыі на тэрыторыі Брэсцкай і Пінскай абласцей восенню 1942 года. Пад выглядам барацьбы з партызанамі фашысты толькі ў ходзе адной гэтай аперацыі знішчылі 44 837 ні ў чым не вінаватых жыхароў, з іх партызан—113.

Усё насельніцтва вёсак Барысаўка, Борні, Забалоце Мала-рыцкага раёна Брэсцкай вобласці было расстраляна і спалена жывым. Падобныя карныя экспедыцыі супраць партызан і мірнага насельніцтва праводзіліся ў гады акупацыі паўночнай і няспынна. Начальнік аперацыйнай групы «Б» палі-

цый бяспекі і СД, якая дзейнічала ў асноўным у Беларусі, даносіў, што за час з 15 лістапада па 15 снежня 1942 года падвергнута «спецпрацоўцы» 134 198 чалавек. Па тэрміналогіі нямецка-фашысцкіх акупантаў «спецпрацоўка» азначала знішчэнне насельніцтва.

Факты, што прыводзяцца ў кнізе, успрымаюцца з яшчэ большым болем цяпер, калі ўрад ФРГ аб'явіў аб сваім рашэнні спыніць з 8 мая 1965 года судовое праследаванне нацысцкіх вайсковых злачынцаў з-за «сканчэння тэрміну даўнасці» ўчыненых імі злачынстваў.

Людзі добрай волі ўсіх краін не могуць дараваць страшэнныя злачынствы крывавага фашысцкага катм. Савецкі ўрад наконт рашэння ўрада ФРГ спыніць судовое праследаванне нацысцкіх вайсковых злачынцаў заявіў: «Гітлераўскія злачынцы, якія ўцягнулі свет у катастрофу другой сусветнай вайны, пралілі мора чалавечай крыві, павінны панесці заслужанае пакаранне, дзе б яны і які бы доўга ні хаваліся ад правасуддзя. Гэтага патрабуе элементарная справядлівасць, гэтага патрабуюць інтарэсы захавання міру і спакою на зямлі».

Да гэтага далучае свой голас і беларускі народ, які вынес у гады фашысцкай акупацыі страшэнныя пакуты, панёс незлічоныя страты.

«ПРЕСТУПЛЕНИЕ» ПАСТОРА ШИММЕЛЬФЕННИГА

Все, о чем здесь рассказывается, не выдуманная история, а действительно событие, происшедшее в деревне Санкт-Маргаретен в земле Шлезвиг-Гольштейн. Сельский пастор Гейнц Шиммельфенниг, еще в 1961 году приехав в деревню, обратил внимание церковного совета общины на то, что многие надгробные памятники на кладбище украшены свастикой, а в надписях на них воспроизводятся нацистские лозунги. Он привел в пример обелиск на могиле торговца Пруссера, на котором красовалась большая свастика. Но ни церковный совет, ни совет старейшин мер к ее устранению не приняли.

Пастор Гейнц Шиммельфенниг — бывший участник движения Сопротивления против гитлеровского режима.

И вот недавно пастору пришлось хоронить усопшую местную жительницу. Ее могила находилась напротив памятника торговцу Пруссеру. Пастор

вынужден был отпевать покойницу, глядя на проклятую свастику. Как свидетельствуют очевидцы, во время службы он был сильно возбужден. А как только присутствовавшие на похоронах удалились, он сбил свастику с обелиска Пруссера.

По указанию прокурора было проведено расследование. Священник, собственно, и не отрицал своего поступка. Он заявил: «При виде свастики у меня ожили воспоминания. Этот крест — символ уничтожения миллионов людей».

Пастора судил сначала местный церковный совет, а затем и церковное ведомство. Церковники хотели ограничиться лишь внушением. Но власти придерживаются другого мнения. Шиммельфеннигу предъявлено обвинение в том, что он осквернил могилу. Согласно параграфу 168 уголовного кодекса ФРГ, каждый, «кто разрушит или повредит могилу», подлежит наказанию до трех лет тюремного заключения.

Суд еще не состоялся, и каков будет приговор, неизвестно. Однако ясно: в Западной Германии к свастике полагается относиться с уважением.

Е. ПРАЛЬНИКОВ.

Бонн.

Мал. М. Жытніцкага.

Amateur Night

Although being a student in the Soviet Union isn't the easiest way of life one could choose, it may well be one of the most enjoyable. Student days are sure to leave many unforgettable memories and experiences. Aside from the long hours of study and lectures, the nerve-racking examinations and the serious problems that face all young people, there is a light and enjoyable side to this way of life. A gay, cultural and entertaining outlook that is so much a part of being young. The greatest assets that all the students have is their youth, with its energetic and new ideas.

Where and how do Byelorussian students spend their spare time? In Minsk there are many places of recreation and entertainment for all. The Opera and Ballet Theatre, drama theatres, Philharmonic music hall, Circus and many others. No doubt, many students frequent the theatres and clubs that engage pro-

fessional artists. But I feel that the favorite passtime is participating in, or watching the amateur groups of their respective institute or university.

The occasions are frequent and at times are performed with the skill of professionals. The students themselves organize the various groups. Choruses, dancing troupes and drama groups are all formed by the students. The shows are put on at the institutions themselves and often travel to other towns with their performances.

Recently at the University named after Lenin in Minsk an exhibition of amateur groups was given by all of the faculties. The particular evening that I attended, was that given by the philological faculty.

Costumes and decorations were all made by the students. The performance was given before a full and enthusiastic auditorium. After listening to the chorus and watching the folk dances, it was

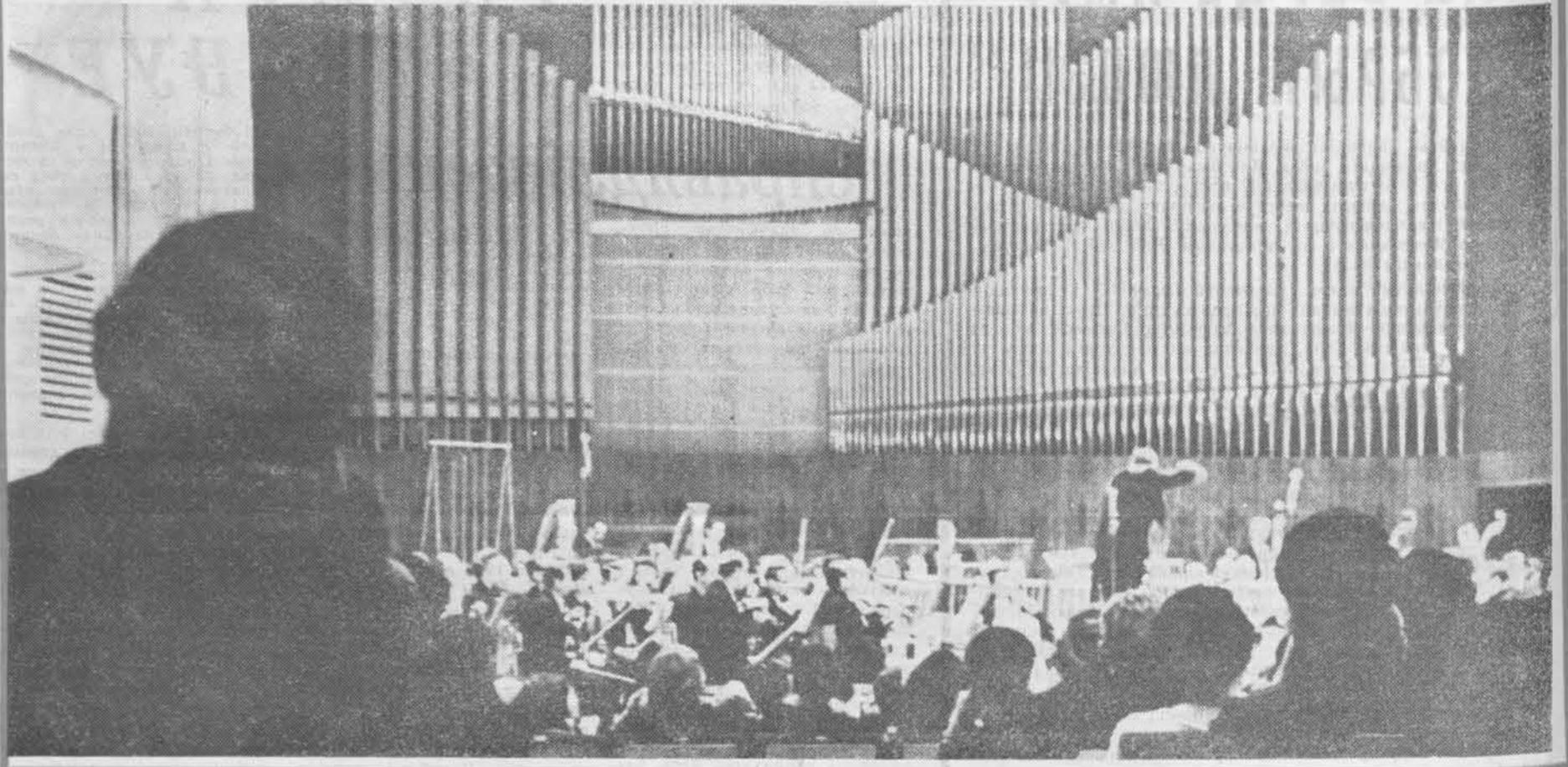
hard to believe that these were students and not the Moiseyev dancers or the Piatnitsky Chorus. Contemporary, comical skits were also given, originally written and performed by talented young people. At this type of performances, young poets are also given the opportunity to read their material and receive an audience opinion of their work.

After this memorable and most enjoyable concert, a dance was held. Two student orchestras played and needless to say, a packed dance floor. The atmosphere at the dance was one of gaily and relaxation. Young couples, after the days lectures and studies enjoying themselves at what they themselves created. The evening came to a close with songs being sung by all.

On the return trip to the hostels from the main building of the university could be seen groups of students. Many singing, others discussing the evening's events. The look of self-satisfaction was written on the faces of all that attended. A look of content that is so often seen after a hard and fruitful day's work.

This is one of the many ways that students in the Soviet Union spend their free time.

A. NIKOLAUK.

ДОРОГА

Первые поезда на линии
Абакан—Тайшет

МУЖЕСТВА

В Восточной Сибири, в глубине саянской тайги, произошло знаменательное событие: строители железной дороги Абакан—Тайшет закончили укладку последних рельс в пробитом через один из Саянских хребтов Крольском тоннеле протяженностью 2 252 метра.

— Абакан — Тайшет — крупнейшая электрифицированная железнодорожная линия, построенная в годы семилетки, — сказал начальник управления Абаканстройпуть Д. Коротчаев. — Ее протяженность 647 километров.

Новая ветка соединила Южно-Сибирскую железнодорожную магистраль с Транссибирской. Она на 270 километров сократит транспортировку грузов. Из Сибири в районы Средней Азии и Казахстана пойдет лес. Металлургические заводы Кузбасса будут получать высококачественную руду, а Тайшет — коксующиеся угли Кузбасса.

По предварительным подсчетам, в первый же год эксплуатации железная дорога даст свыше 25 миллионов рублей экономии на перевозках грузов.

Трасса Абакан — Тайшет сыграет большую роль в освоении природных богатств и развитии производительных сил Центральной Сибири, Красноярского края, Тувинской автономной республики. Здесь места богаты древесной. Ее запасы исчисляются примерно в 360 миллионов кубометров. Недра южной части Красноярского края и Хакас-

сии хранят около трех миллиардов тонн железных руд, крупные запасы угля и фосфоритов.

Велико значение новой дороги для развития проектируемого в Сибири Саянского промышленного комплекса, создаваемого на базе дешевой электроэнергии строящейся Саяно-Шушенской ГЭС.

Новая дорога Абакан — Тайшет имеет свою историю. Еще в начале века предпринималась попытка разведать эту трассу. Изыскатели тогда пришли к выводу, что прокладка дороги здесь невозможна.

«Глухая тайга с массой поваленных ветром стволов, с травами выше человеческого роста без топора летом и осенью непроходима. Нет ни дороги или даже тропы, по которым можно было бы делать предварительный осмотр местности. Колебания отметок поверхности резки и причудливы», — так записали тогда изыскатели.

В годы Великой Отечественной войны сюда была направлена специальная экспедиция, в которую входили Александр Кошурников, Алексей Журавлев и Константин Стофато. Далеко в стороне от населенных пунктов их застали рано на-

ступившие холода. Потеряв транспортных оленей, отважные следопыты поплыли по горной речке Казыр. О том, что произошло дальше, рассказывает дневник, найденный в водонепроницаемой сумке рядом с телом Александра Кошурникова.

«3 ноября. Пишу, вероятно, в последний раз. Плот задержало под лед, и Костя сразу ушел вместе с плотом. Алексей выскочил и полз метров 25 по льду с водой. Помог ему добраться до берега, но он уже закончен... Очень тяжело. Голодный, мокрый, без огня, без пищи. Вероятно, сегодня замерзну...»

Изыскатели погибли, но задание выполнили. Сейчас их именами названы станция и два разъезда новой дороги.

В пятидесятые годы эстафету героев приняли молодые люди, приехавшие со всех концов страны. В непроходимой тайге в 40-градусной морозы они с энтузиазмом начали строить новую магистраль. Пришлось преодолеть множество трудностей. В хребтах Саян пробито 9 тоннелей общей протяженностью более 10 километров. Выполнено около 40 миллионов кубометров земляных работ, в том числе

вынуто 15 миллионов кубометров скальных пород. Через своеобразные сибирские реки проложено около 700 искусственных сооружений, в том числе 10 крупных мостов. Построено несколько виадуков, один из них — Козинский — высотой в 54 метра.

Новая железнодорожная трасса стала школой жизни и мужества для тысяч молодых людей, соорудивших ее. Многие из них приобрели здесь специальность, нашли свое призвание. Кстати, на нашей стройке трудится сын одного из погибших изыскателей — Владимир Стофато. Он жил в городе Липецке, потом был призван в Советскую Армию. Закончив службу, приехал в Сибирь, чтобы продолжить дело своего отца. Владимир Стофато сейчас руководит проектом участка на разъезде, названном именем его отца.

Магистраль Абакан — Тайшет оживила тайгу. Вдоль трассы сооружено более 40 станций и разъездов, построены сотни жилых зданий, больницы, школы, леспромхозы.

По новой трассе скоро пойдут первые рабочие поезда, а к концу года откроется регулярное движение. (АПН).

Рэпертуар народнага

Моцная дружба ўсталявалася паміж калектывам Пінскага народнага тэатра і працаўнікамі калгасаў. Артысты тэатра тут частыя госці. Зімовыя гастролі калектыву тэатра пачаў у сельгасарцелі «Дружба народаў» Пінскага раёна. На калгаснай сцэне ён паказаў прэм'еру спектакля «Ліпа прыжымляся» па п'есе Л. Ленча. Гэта 26 спектакль у рэпертуары тэатра. Калектыву народнага тэатра будзе абслугоўваць калгасы Пінскага, а тансама лабівае ў сельгасарцелі Столінскага, Лунінецкага і Драгічынскага раёнаў, дзе працягваецца названая спецыяльнасць, ён паказаў другую сваю работу — «Сімянава» па п'есе К. Сіманова. А. МАКСІМОВІЧ.

Спорт

Рэкорд савецкай лётчыцы

Сусветны рэкорд на новым турбарэактыўным аднамесным спартыўна-палатажным самалёце вядомага канструктара А. Якаўлева на 100-кіламетровым замкнёным участку ўстанавіла лётчыца Цэнтральнага аэраклуба СССР Галіна Карчуганова. Паводле папярэдніх дадзеных, яна паказала сярэдняю скорасць 710 кіламетраў у гадзіну.

Новы чэмпіён кантынента

У шведскім горадзе Гётэборгу закончыўся чэмпіянат Еўропы на каньках сярод мужчын. Бурнымі апладэскамі і сустрэлі прысутныя тройку пераможцаў, калі яны ўзняліся на п'едэстал гонару. На мадэльнае пурпурнае сцяг з серпам і молатам. Над вячэрнім горадам урачыста плавя мелодыі Гімна СССР. Лайровы выноў і залаты медаль чэмпіёна Еўропы 1965 года заваяваў абсалютны чэмпіён СССР 27-гадоваы лінчанін Эдуард Матушэвіч. Другое месца заняў нарвежскі канькабежац Пер-Івар Му, на трэцім месцы экс-чэмпіён свету масквіч Віктар Касікін.

РЕДАКЦЫЙНАЯ КАЛЕГІЯ

НАШ АДРАС:

МІНСК, ЛЕНІНСКІ ПРАСПЕКТ, 77,
ДОМ ДРУКУ,
РЕДАКЦЫЯ ГАЗЕТЫ «ГОЛАС РАДЗІМЬІ»

НЕЗВЫЧАЙНЫЯ ПРЫГОДЫ ХЛОПЧЫКА БУЛЬБІНКІ

На ўзгорак ускочыў воўк:

— А, шэльма, уцёк. А ты чаго не прытрымаў яго? Тваё шчасце, што я не ем будбы, — сказаў воўк і штурхнуў хлоп-

чыка Бульбінку. — Каціся ў балота.

Па балоце хадзіў бусел. «Ші не жабка гэта плюхнулася ў ваду», — падумаў ён.

Бачыць, не.

— Ты хто такі? — спытаў ён хлопчыка Бульбінку.

Хлопчык Бульбінка хацеў сказаць буслу, хто ён такі, але папархнуўся вадою і сказаў:

— Буль-буль...

— Ну, трымайся, Буль-буль, за мае ногі, — сказаў бусел, — я вынесу цябе на сухое месца.

